

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 86. ISTUNGJÄRK 5. JA 6. OKTOOBRI 2010

Regioonide Komitee perspektiivarvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll tulevases keskkonnapoliitikas”

(2011/C 15/02)

REGIOONIDE KOMITEE

- usub, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peaks olema suurem roll ELi keskkonnapoliitika sõnastamisel, kuna nende kaasamine parandab rakendamist ja vastutust. Mitmetasandilise valitsemise uuenduslikud meetodid, milles on oma koht ka olemasolevatel võrgustikel ja platvormidel, aitavad edendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste proaktiivset panust. Siinkohal võiks paralleelsele tõmmata linnapeade paktiga ning selle kontseptsiooni saaks laiendada teistele ELi keskkonnapoliitika olulistele valdkondadele;
- kutsub Euroopa Komisjoni uurima võimalust korraldada kord aastas foorum, mis käsitleks piirkondlike ja kohalike probleeme ja lahendusi ELi keskkonnaõiguse rakendamisel; kutsub Euroopa Parlamenti üles kaasama Regioonide Komitee Euroopa keskkonnaõiguse rakendamise üle peetavatesse aruteludesse Euroopa Komisjoniga;
- kutsub liikmesriike üles tagama, et austataks pädevuste sisemist jaotust ja kehtestataks sobiv menetlus konsulteerimiseks, luues selleks „ülevõtmismeeskonnad või -töörühmad”, mis koosneksid valitsuse, piirkondade ja kohalike omavalitsuste liidu spetsialistidest, kes teeksid koostööd kogu poliitikatsükli vältel;
- toetab üldise ja siduva keskkonnajärelevalve raamistiku kehtestamist. Järelevalve vorm ja sisu tuleks aga kehtestada riiklikul tasandil ning kohalikul ja piirkondlikul tasandil tuleks neid edasi arendada kooskõlas ELi ja sellest allpool asuvatel tasanditel seatud eesmärkidega;
- rõhutab, et seitsmes keskkonnavalne tegevusprogramm võiks olla ELi 2020. aasta strateegia tugi-sammas ja seda on vaja, et kanda programmi mõju üle keskkonnapoliitikasse. Kõnealune tegevusprogramm peaks püstitama selged sihid ja ajakavad ning selle eesmärk peaks olema ühine mullakaitse temaatiline strateegia ning mulla raamdirektiivi vastuvõtmine.

Raportöör: Paula BAKER (UK/ALDE) Basingstoke'i ja Deane'i volikogu liige

Viitedokument: Eesistujariigi Hispaania taotlus

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

A. Üldised märkused

1. avaldab heameelt, et komitee on kaasatud töösse, mida tehakse keskkonnapoliitika paremate vahendite ja seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi kallal, sest kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on keskkonnapoliitika rakendamisel ja konkreetsete tulemuste saavutamisel kesksel kohal;

2. avaldab tunnustust suurepärasele tööle, mida paljud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on keskkonnaküsimuste vallas juba teinud ning innustab neid oma tööd jätkama;

3. märgib, et ELi keskkonnapoliitikale on takistuseks tõhus rakendamine. 2008. aastal moodustasid keskkonnavalased rikkumised kõigist ELi õigusaktide rikkumistest 23,5 % (481), ⁽¹⁾ mis osutab keskkonna jätkuval kahjustamisele ja konkurentsivõimutustele;

4. soovib käesoleva arvamusega juhtida tähelepanu võimalustele parandada keskkonnakaitse tõhusust kõigil valitsustasandil ja kõigil poliitika väljatöötamise etappidel;

B. Kooskõlastamise ja juhtimise parandamine

5. usub, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peaks olema suurem roll ELi keskkonnapoliitika sõnastamisel. Nende kaasamine parandab rakendamist ja vastutust. Regioonide Komitee mitmetasandilise valitsemise kontseptsiooni tuleks rakendada ELi keskkonnapoliitikale ning laiendada peaks kolmepoolseid näidisprojekte ELi, riigi ja piirkondliku või kohaliku tasandi vahel ⁽²⁾. Niiviisi oleks tagatud vastutuse tõeline jaotumine erinevate valitsustasandite vahel, et jõuda kokkulepitud tulemustele;

6. usub, et mitmetasandilise valitsemise uuenduslikud meetodid, milles on oma koht ka olemasolevatel võrgustikel ja platvormidel, aitavad edendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste proaktiivset panust, selle asemel, et loota üksnes ELi õiguse rakendamisele liikmesriikide kaudu. Võib tuua mitmeid näiteid Euroopa piirkondadest ja linnadest, kus kohalikul tasandil on võetud ambitsioonikaid meetmeid, kui liikmesriik on olnud tegevusetu, näiteks 1992. aastal toimunud maailma tippkohtumisest välja kasvanud Agenda 21 kohalik programm. Siinkohal võiks paralleelsele tõmmata linnapeade paktiga;

7. nõuab, et Euroopa Komisjon uuriks, kas kõnealust kontseptsiooni saaks laiendada sellistele ELi keskkonnapoliitika olulistele valdkondadele nagu bioloogiline mitmekesisus, vesi ja jäätmed, müra ja õhureostus ning maakasutus, lähtudes seejuures terviklikust käsitlusest, mis hõlmab ka sektoritevahelist kooskõlastamist;

8. avaldab kahetsust, et ehkki kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on selged keskkonnakaitsealased ülesanded, on ELi õigusaktid kõnealuses valdkonnas suunatud liikmesriikidele ja neis nõutakse üksnes „pädeva asutuse“ (harva „asutuste“) määramist ning koostööst räägitakse vaid üksikjuhtudel ⁽³⁾;

9. väljendab kahjutunnet, et Euroopa Komisjoni kavades ELi keskkonnaõiguse rakendamise parandamiseks ei rõhutata piisavalt toetust heale kohalikule ja piirkondlikule valitsemisele ⁽⁴⁾;

10. märgib, et Lissaboni lepingu artiklis 11 nõutakse laiemat dialoogi ja konsulteerimist Euroopa institutsioonidega. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused usuvad, et see uus säte pakub võimalust suurendada nende rolli ELi poliitika sõnastamisel. Lisaks laiendatakse subsidiaarsuse põhimõtet kohalikule ja piirkondlikule tasandile ning subsidiaarsuse protokollis artiklis 5 sätestatakse, et seadusandlike aktide eelnõud peavad sisaldama hinnangut ettepaneku finantsmõju ning selle tagajärgede kohta liikmesriikide kehtestatavatele eeskirjadele, sealhulgas ka piirkondlikele õigusaktidele;

11. usub, et Euroopa Komisjoni mõjuhindang peaks laienema kohalikule ja piirkondlikule tasandile ning territoriaalse mõju hindamine peaks saama normiks;

12. kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles tegema muudatusi ja parandusi nendes õigusaktide ettepanekutesse, millel on kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele kaugeleulatuv mõju, koostades neile mõjuhindangu, nagu toimitakse esialgse ettepaneku puhul;

13. rõhutab, et keskkonnavalaste õigusaktide rakendamine nõuab sageli märkimisväärset haldus- ja finantspanust, sisulist ja spetsiifilist kompetentsi ning poliitilist tahet. Kohaliku ja piirkondliku tasandi institutsioonide mõju kindlakstegemine võib aidata põhjendada, miks on vaja suuremaid rahalisi stiimuleid ning Euroopa ja riigipoolset toetust;

⁽¹⁾ KOM(2009) 304 lõplik, „Statistics on environmental infringements“ Euroopa Komisjoni veebilehel

⁽²⁾ Cdr 89/2009 fin, KOM(2002) 709 lõplik.

⁽³⁾ Brüsseli piirkonna keskkonnaagentuuri (IBGE) uuring 2010 „The Regional Dimension in EU Environmental Regulations and Directives“, <http://www.eapdebate.org/files/files/study-regionaldimension.pdf>

⁽⁴⁾ KOM(2008) 773/4.

14. peab hädavajalikuks, et Euroopa Komisjoni käsutuses oleksid ühised vahendid, mille abil pakkuda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele piisavaid ressursse seatud eesmärkide saavutamiseks;

15. toonitab, et poliitika väljatöötamise kõigil etappidel peab paranema suhtlus kõigi valitsustasandite vahel; see peab sisaldama investeringuid infosüsteemidesse ja internetirakendustesse, et teha keskkonnateave üldsusele ja avalik-õiguslikele asutustele läbipaistvaks. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel aruandluskohustuse tõttu lasuvat survet saab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil vähendada, kahjustamata samas õigusaktide mõju;

16. soovib riikide keskkonnaministritel seada sisse vertikaalsed tööühikud, mis koosneksid valitsuse, piirkondade ja kohalike omavalitsuste liidu spetsialistidest, kes teeksid koostööd kogu poliitikatsükli vältel;

17. soovib olla tunnistajaks ELi LIFE+ programmi jõulisele edendamisele kõigis Euroopa piirkondades, et anda hoogu uuen-duslikele kohalikele meetmetele ning parandada kõnealuse programmi keskkonnapoliitikat ja juhtimist puudutava osa mõju ja nähtavust;

18. tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust luua Euroopa Komisjoni ametnike ja liikmesriikide kontaktpunkte ühendavad alalised võrgustikud⁽⁵⁾. Liikmesriikides peaks kontaktpunktide tööd toetama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste töötajaid hõlmavad riiklikud rakendusühikud;

19. nõuab, et nõukogu võtaks viivitamata järelmeetmeid seoses 2004. aastal Euroopa Parlamendis kinnitatud direktiivi ettepanekuga, mis käsitles juurdepääsu õigusemõistmisele keskkonna alal. Sel viisil viiakse täielikult ellu Århusi konventsioon ning aidatakse kaasa keskkonnaõiguse paremale ja järjekindlale rakendamisele;

20. nõuab teabe jagamist õigussüsteemides, mis tegelevad ELi keskkonnamõjude õigusaktide rikkumise ja mittetäitmisega;

21. toetab Euroopa Parlamendi kutset kehtestada üldine ja siduv keskkonnamõjulevalve raamistik, luua ELi keskkonnamõjulevalve rühm ning tugevdada keskkonnaõiguse rakendamise ja jõustamise Euroopa Liidu võrgustikku (IMPEL)⁽⁶⁾. Siduva järelevalve abil on võimalik vähendada järelevalve erisugusest korraldamisest tingitud ebaausat konkurentsi ELi piirkondade ja linnade vahel ning tagada ühesuguste õiguslike meetmete võtmine. Järelevalve vorm ja sisu tuleks aga endiselt kehtestada

riiklikul tasandil ning kohalikul ja piirkondlikul tasandil tuleks neid vastavalt ELi ja sellest allpool asuvatel tasanditel seatud eesmärkidele edasi arendada;

22. kordab taas oma soovitusi laiendada kõigis liikmesriikides IMPEL-võrgustikku kohalikele ja piirkondlikele tasandile, mis võiks tugevdada riiklike IMPEL-võrgustike arendamist, eesmärgiga IMPELi tulemusi laiemalt levitada⁽⁷⁾;

C. Tõhusamate seoste loomine poliitikavaldkondade vahel

23. tervitab regionaalpoliitika ja keskkonna peadirektoraadi hiljutist tegutsemist selles suunas, et neist esimene austaks täielikult keskkonnamõjulevalvet, ja usub, et sellist järjekindlust on vaja kõigis osakondades. ELi 2020. aasta strateegias visandatud terviklik kava on igati tervitatav, kuid puudu jääb selgest territoriaalsest mõõtmest;

24. nõuab, et poliitika sidususe ja keskkonnamõjuga arvestataks ELi 2013. aasta järgse eelarve läbivaatamisel ning ELi ühtekuuluvus- ja põllumajanduspoliitika rahastamises;

25. toonitab, et esineb tahtmatuid vasturääkivusi keskkonnamõjulevalve õigusaktide eri osade vahel. Näiteks tuleks jäätmete vähendamist reguleerida nii jäätmete raamdirektiivi kui ka toodete direktiivi abil. Tänu õigusaktide lihtsustamisele nende selgemaks, ühemõttelisemaks ja tulemustele orienteeritumaks muutmise teel on eeskirjad eesmärgipärasemad, paremini omaksvõetavad ja rakendatavad;

26. rõhutab, et Euroopa Komisjon peaks Euroopa õigusaktide koostamisel või läbivaatamisel konsulteerima kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Nende väärtuslikud kogemused aitavad varakult tuvastada ebakõla teiste poliitikavaldkondadega või kahjulikku mõju ning parandada õigusaktide tõhusust;

27. soovib järeleandmisi turumoonutusi käsitlevates eeskirjades juhul, kui need takistavad keskkonnamõjulevalvet riigihankeid;

28. rõhutab, et keskkonnamõju allikat käsitlevatel õigusaktidel on otsustav tähtsus keskkonnamõjulevalvet saavutamise ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kohustuste sidususe tagamise seisukohalt. Näiteks ei saa kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused mõjutada sõidukite heitkoguste norme, kuid nad peavad täitma ELi eesmärgi õhu kvaliteedi osas;

29. toetab selliste turupõhiste vahendite kasutamist, mis peegeldavad kauba või teenusega seonduvaid kogukulusid, tehes tarbijatele ostu sooritamisel nähtavaks selle kasutusaja keskkonnamõju ning rõhutavad tootja vastutust;

⁽⁵⁾ KOM(2008) 773/4.

⁽⁶⁾ 20. novembri 2008. aasta resolutsioon soovitus 2001/331/EÜ (milles sätestatakse liikmesriikides teostatava keskkonnamõjulevalve miinimumnõude) läbivaatamise kohta.

⁽⁷⁾ CdR 36/2001 fin.

D. Kuidas kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad keskkonnavalal rohkem ära teha

Valitsemisküsimused

30. kutsub liikmesriike üles tagama, et austatakse pädevuste sisemist jaotust ja kehtestatakse sobiv menetlus konsulteerimiseks kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Hea koostöö eelkõige riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi „ELi õigusaktide ülevõtmismeeskondade” vahel, parandab vastastikust mõistmist ja õigusaktide edukat rakendamist ⁽⁸⁾;

31. toonitab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on määrav tähtsus keskkonnateabe kogumisel. Selleks, et tagada ELi keskkonnaseisundit käsitlevate aruannete ja näitajate kooskõla, tõhusus ja usaldusväärsus, on vaja asjakohast vastutuse jaotust, vahendite eraldamist ja teavitamist kohalike omavalitsuste, piirkondade ja liikmesriikide vahel;

32. innustab muutma läbipaistvaks eelkõige ELi keskkonnavalaseid õigusakte jõustavate osakondade ning keskkonnateenuseid osutavate või infrastruktuure ja ruumilist planeerimist korraldavate üksuste tegevuse;

Teabe jagamine

33. innustab riikide ja piirkondade keskkonnaministreid ja -agentuure koostama – kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajaid kaasates – juhenddokumente, sh konkreetseid ettepanekuid vahendite, hindamiskriteeriumide ja mudelite kohta nende menetluste jaoks, mida rakendavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Samuti tuleks neil võtta asjakohaseid meetmeid, et hoogustada koostööd nende ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, kes seisavad silmitsi sarnaste keskkonnaprobleemidega;

34. tunnistab, et heade tavade levitamine kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel on tähtis, et aidata ületada probleeme teabele juurdepääsu ja selle nähtavuse või keeleliste erinevuste osas;

Kodanike kaasamine ja rakendamine

35. õnnitleb omavalitsusüksusi, kes inspireerivad ja kaasavad kodanikke töösse ühiste pikaajaliste oma piirkonna elukvaliteeti puudutavate visioonide väljatöötamisel ning viivad keskkonnaval-, sotsiaal- ja majandusküsimused omavahelisse seosesse;

36. nõuab toetust haridusele ja teadustegevusele, et tugevdada kodanike seost ümbruskonnaga. Kodanikud ei tea täiel määral seda, milline roll on keskkonnal nende elus ⁽⁹⁾. Kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kohalikele kogukondadele lähim tasand, saavad nad suurendada igas vanuses kodanike teadlikkust;

37. usub, et omavalitsused peaksid viima sisse teabe levitamise korra, soovitatavalt interneti teel, ja viima ellu Ärhusi konventsiooni ⁽¹⁰⁾, tagades juurdepääsu õigusemõistmisele keskkonnavalas, kaasates üldsuse ELi keskkonnapoliitika kohaliku rakendamise seiresse ja kehtestades asjakohased vahendid osalusdemokraatia ja kohaliku vastutuse jaoks;

38. usub, et keskkonnamõju hindamise direktiiv ja strateegilise keskkonnanahindamise direktiiv on kohaliku ja piirkondliku keskkonnapoliitika ja üldsuse osalemise seisukohalt olulised vahendid, ⁽¹¹⁾ mis kindlustavad arvestamise kohalike teadmisega, pidades samas silmas mõju, mida nad kuludele ja oskustele avaldavad;

39. kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles kasutama lihtsustatud ja kooskõlastatud avalikke keskkonnaseiresüsteeme, mis aitavad täita õigusaktides kehtestatud kohustusi ning edendavad riigiasutuste ja inimeste suhteid, lähtudes tõhususe, läbipaistvuse ja jagatud vastutuse põhimõttest;

Rahastamine ja horisontaalne integreerumine

40. kutsub kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi üles integreerima keskkonnaküsimused kõigisse tegevusvaldkondadesse, nt toetades riskikapitali, investorite võrgustike ja mikrokrediidi abil kohalikke rohelisi ettevõtteid, sh andes nõu keskkonnasäästlike riigihangete alal;

41. julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi hakkama keskkonnanahoidlikeks hankijateks. Riigihanked moodustavad 16 % ELi SKPst ning peavad tagama suurima keskkonnavalase kasu. Seepärast tervitatakse keskkonnanahoidliku riigihanke uue veebilehe (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>) avamist;

42. kiidab heaks selliste kulude katmise võimaluste täieliku kasutamise, mis on sätestatud vee raamdirektiivi artiklis 9, pakkumaks sobivaid stiimuleid säästlikkuse ja tõhususe suurendamiseks ning jäätmete raamdirektiivi artiklis 14, eesmärgiga muuta keskkonnakulud kasutajale nähtavaks ning soovib, et tulevastes ettepanekutes sisalduksid majanduslikud meetmed;

43. toetab seda, et olemasolevate riiklike planeerimissüsteemidega arvestades viidaks planeerimine (sealhulgas ka säästev ruumiline planeerimine) rängesse vastavusse tootmise ja turustamisega, et edendada vähem CO₂-heiteid tekitavat arengut, säästvat tootmist, ressursside tõhusamat kasutamist ja taastuvenergiat, luues niiviisi keskkonnanahoidlike töökohti, jõutades säästvat majanduskasvu ning leevendades mõju keskkonnale ja inimeste tervisele;

⁽⁸⁾ CdR 199/2009 fin, CdR 89/2009 fin, EIPA 2009. aasta uuring „The institutional impacts of EU legislation on local and regional governments”

⁽⁹⁾ Alus: Eurobaromeetri küsitlused avalikkuse suhtumisest keskkonda (bioloogiline mitmekesisus 2010, kliimamuutused 2009, keskkond 2008), vt http://ec.europa.eu/environment/working_en.htm.

⁽¹⁰⁾ ÜRO Euroopa Majandusorganisatsiooni (UNECE) keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnavalas otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon.

⁽¹¹⁾ CdR 38/2010 fin.

44. soovib, et tulevase keskkonnajuhtimise poliitika kujundamisel piirialade ning üksteise kõrval asuvate alade jaoks, millel on ühised jõed või muud piiriveekogud, kasutatakse tõhusamalt kohaliku tasandi partnerlusprogramme nagu Euroregions, et mõjutada ka naaberriike ning koostada ja rakendada ühiseid keskkonnakaitseprogramme;

E. Regioonide Komitee panus

Poliitika väljatöötamise etapil

45. kutsub Euroopa Komisjoni üles proaktiivsemalt tegutseda, andes Regioonide Komiteele varakult võimaluse osaleda poliitika väljatöötamises perspektiivarvamuste näol;

46. kohustub jätkama toimivat koostööd Euroopa Komisjoni teatud ettepanekute mõju hindamisel kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele (territoriaalse mõju hindamine) komitee võrgustike kaudu (subsidaarsuse järelevalve võrgustik ja ELi 2020. aasta strateegia järelevalveplatvorm);

Nii poliitika väljatöötamise kui ka otsuste langetamise etapil

47. kohustub arvamuste koostamisel edastama kohalike ja piirkondlike ametiasutuste praktikute kohaliku tasandi kogemused. See hõlmab suunatud konsultatsioone komitee võrgustikega (subsidaarsuse järelevalve võrgustik ja ELi 2020. aasta strateegia järelevalveplatvorm) ning arutelude korraldamist kohalike ja piirkondlike liitude ning peamiste sidusrühmadega;

Otsuste langetamise etapil

48. rõhutab, et Lissaboni leping on tugevdanud Regioonide Komitee rolli otsuste langetamisel ELi kliimapoliitikas, viies sisse selge kohustuse konsulteerida komiteega; lisaks tervitab Lissaboni lepingu sätet, mis lubab lisakonsultatsioone, kui esialgset õigusakti ettepanekut on õigusloomeprotsessis oluliselt muudetud, ning annab komiteele võimaluse koostada muudetud arvamuse;

49. soovib tugevdada keskkonnaküsimustes koostööd kaasasendusandjate – Euroopa Parlamendi ja nõukoguga. Euroopa Parlamendi ENVI komisjon võiks kaaluda ühisarutelude korraldamist ja kutsuda Regioonide Komitee raportööre tutvustama komitee olulisi arvamusi. Liikmesriigid võiksid kutsuda Regioonide Komiteed süstemaatiliselt keskkonnaministrite nõukogu mitteametlikele kohtumistele ⁽¹²⁾;

Rakendamise parandamisel

50. kutsub Euroopa Komisjoni uurima võimalust korraldada kord aastas foorum, mis käsitleks piirkondlikke ja kohalikke

probleeme ja lahendusi ELi keskkonnaõiguse rakendamisel konkreetsetes sektorites (nt vesi või bioloogiline mitmekesisus, müra, õhk või jäätmed);

51. kutsub Euroopa Parlamenti üles kaasama Regioonide Komitee ENVE komisjoni ENVI komisjoni aruteludesse Euroopa Komisjoniga Euroopa keskkonnaõiguse rakendamise alal;

52. teeb ettepaneku jõutada Euroopa rohelise pealinna auhinda ja rõhutab oma soovi osaleda auhinnažürii koosseisus. Selleks soovib:

— eelarvelisi vahendeid võitjatele, et tõsta esile ELi pakutavat lisaväärtust sellise äramärgimisega seonduvatel üritustel, sarnaselt Euroopa kultuuripealinna auhinna;

— maksimeerida linnadele Euroopa rohelise pealinna auhinna määramisest tõusvat kasu, sh luues võitjate võrgustikke, mis jagaksid kogemusi ja parimaid tavasid. Regioonide Komitee toetus võiks väljenduda ürituste võõrustamises ning komitee ja Euroopa Komisjonile tulemustest aruandmises;

— Regioonide Komiteel korraldada üritusi, konverentse ja komisjonide koosolekuid vastava aasta rohelises pealinnas, et veelgi parandada teadmiste jagamist ja parimate tavade vahetamist;

— ärgitada Euroopa rohelisi pealinnu andma mõne aasta möödudes aru, mida säästva linnapoliitika raames on veel ära tehtud. Nende linnade esindajaid võiks kutsuda Euroopa tippsündmustele, et nad tutvustaksid oma saavutusi ja visioone teistele linnadele ja sidusrühmadele;

— kasutada auhinda üldsuse osalusdemokraatiasse kaasamiseks ja kohaliku vastutuse edendamiseks, mis võtaks piirkondliku mõõtme, kui Euroopa rohelise pealinna auhinna üritustesse kaasatakse linna tagamaad;

— täiustada valikumenetlust, näiteks anda žüriile võimalus usutleda lõppvooru pääsenud linnade esindajaid ja korraldada neisse külastusi;

— suurendada auhinna nähtavust; auhinnatseremoonia võiks korraldada koostöös Regioonide Komiteega;

F. Tulevase keskkonnapoliitika raamistiku suunas

Vajadus seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi järele

53. usub, et siiani on kuues keskkonnavalane tegevusprogramm kaasa aidanud ELi keskkonnavalase õigustiku saavutamisele ja vaja on seitsmendat keskkonnavalast tegevusprogrammi;

⁽¹²⁾ CdR 89/2009 fin.

54. rõhutab, et seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm tulevdaks säästva arengu strateegiat ja oleks tulevase ELi 2020. aasta strateegia tugisammas. Strateegias viidatakse sageli loodussäästlikule majanduskasvule ning üleminekule senisest vähem CO₂-heidet tekitava, ressursitõhusa majanduse suunas. Seitsmendat keskkonnavalast tegevusprogrammi on vaja selleks, et need mõisted selgelt sõnastada ja kanda nende mõju üle keskkonnapoliitikasse;

55. väidab, et seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm oleks kasulik nii ettevõtetele kui ka kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, pakkudes struktureeritud, pikaajalist planeerimisraamistikku, sh suurte infrastruktuuriinvesteeringute jaoks;

56. märgib, et keskkonnapoliitika tuleb integreerida kõigis poliitikavaldkondadesse. Tulemusi ei ole võimalik saavutada üksnes eriõigusaktide koostamise abil;

57. väljendab kartust, et kui kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammi lõpulejõudmisel uut keskkonnavalast tegevusprogrammi vastu ei võeta, võib seda võtta poliitilise pühendumise puudumisena valdkonnas, mis kahtlemata valmistab kodanikele suurt muret. Kuuenda tegevusprogrammi puhul oli tegu esimese siduvaid otsuseid sisaldava õigusliku vahendiga;

Seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi võimalikud elemendid

58. väljendab kahetsust, et kuuendas keskkonnavalases tegevusprogrammis puudub selge viide Regioonide Komiteele ning nõuab mitmetasandilise valitsemise põhimõtte muutmist seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi oluliseks osaks;

59. usub, et seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm on pikaajaline strateegiline planeerimisdokument, mis peaks püstitama selged sihid ja ajakavad, liikuma konkreetsete keskkonnamõtjude vähendamise osas suhtelistelt eesmärkidelt absoluutsetele (nt CO₂/elaniku kohta) ja määrama selged keskkonnavalased tulemused, tuginedes SOER 2010 aruandele ⁽¹³⁾;

60. märgib, et seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi elluviimisel tuleb võtta arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevust ning tegutsemisvabadust poliitilistes ja haldusküsimustes;

61. usub, et see peaks sisaldama andmete haldamise ja kogumise põhjalikku läbivaatamist, et tagada täitmise korrektne võrdlemine ja parem arusaam parimatest tavadest;

62. usub, et seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm peaks reguleerimisel innustama turumeetmete laiemat kasutamist. Kuues keskkonnavalane tegevusprogramm edendas majanduslike meetmete kasutamist selleks, et parandada ressursside tõhusust ja viia keskkonnamõtju miinimumini. Kõikjal, kus seda lähenemist rakendati, kergendas see kohalike ja piirkondlike omavalitsuste finantskoormust ja parandas rakendamist;

63. nõuab, seitsmendas keskkonnavalases tegevusprogrammis edendatakse seda, et alates 2013. aastast läheksid heitkogustega kauplemise süsteemi tulud otse piirkondadele ja linnadele, kohalike kliimakaitseprogrammide rahastamiseks;

64. soovib pikaajalist programmi, vähemalt 2020. aastani – kuna juba praegu on vaja kavandada 2050. aastaks –, mida täiendaksid vahearuanne ja seire ning selged, vahe-eesmärkidega tegevuskavad;

65. soovib süsteemset lähenemist ressursitõhususele, sh konkreetsed sihid ja ajakavad, et saavutada loodusvarade kasutamise absoluutne vähenemine ja võtta kasutusele uus SKP määratlus, mis arvestatakse keskkonnamõtju;

66. nõuab tungivalt, et seosed eri poliitikavaldkondade vahel säiliks ning keskkonnavalased eesmärgid ja nõuded integreeritaks kõigis sektorites, olgu selleks maakasutus ja linnaplaneerimine, linnaline liikumiskeskond, põllumajandus ja metsandus, müra- ja õhureostus või tervis;

67. nõuab keskkonnavalaste eesmärkide integreerimist peamistesse eelarvevaldkondadesse, nagu maaelu areng ja põllumajandus;

68. märgib, et 75 % ELi elanikest elab linnades ja nad tekitavad 75 % kasvuhoonegaaside heitkogustest, kuid samas on linnad ka haridus-, teadus- ja innovatsioonikeskused. Seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm peaks pakkuma selget linnalist mõõdet ning mehhanismi, mille abil linna kaasata ja neile võimalusi anda;

69. tõdeb, et mulla seisundi halvenemine õõnestab ELi ühiseid eesmärgi kliimamuutuste, toiduohutuse ja bioloogilise mitmekesisuse alal. Seepärast peaks seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi üks osa olema endiselt mullakaitse ühine temaatiline strateegia, mis sisaldab eesmärgi võtta vastu mulla raamdirektiiv.

Brüssel, 5. oktoober 2010

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

⁽¹³⁾ Euroopa keskkonnaagentuuri „State of the Environment Report“, ilmunud novembris 2010